

Bouwhistorische verkenning / waardestelling

Voormalig bakhuis/ schuur erve Kaamps

Opdrachtgever: Dhr. Herbert Nijland
Vliegveldstraat 4A
7561AT Deurningen

Onderzochte object: Voormalig bakhuis/ schuur
Vliegveldstraat 4
Deurningen

Onderzoek verricht door: Buro Anno 1998, Restauratie & Ontwerp
Philip Heitkamp
Wilhelminastraat 160
7573 AK Oldenzaal
info@anno1998.nl
www.anno1998.nl
06-12794245

Inleidend

Het erve Kaamps is een oud boerenerf dat aan de rand van Deurningen is gesitueerd en reeds vermeld staat in het Schattingsregister van 1475 (Belastingregister waarin alle oudste gewaarde erven genoemd staan). Hetgeen aan geeft dat we hier met een oud middeleeuws erf te maken hebben.

Zoals op veel oude Twentse erven heeft op erve Kaamps de tijd ook niet stil gestaan en hebben de oude vakwerkboerderijen en schuren plaats gemaakt voor nieuwere boerderijen en bijbouwen welke inmiddels ook al weer 100 tot 150 jaar oud zijn.

Erve Kaamps (Camphus)

Oudheidkamer Twente	
79 Wolsem (Wolsing)	21 Japink (Jacoping) *
80 Het Kruiselt (Crucelo)	22 Sogtoen (Suchtuen)
81 Het Rookhuis (Rochues)	23 verdwenen (Deterding)
	24 Kaamps (Camphus) ←
<i>Niet te vinden:</i>	25 Leerkot (Lederkote)
Alter Stoell; mogelijk hetzelfde als Rochues	26 verdwenen (Egbertinck)
	27 Wilthuis (Wilthues)
	28 verdwenen (Hesselinghoff)
	29 verdwenen (De Mole)
Denekamp	* In 1475 in de marke Hasselo
1 Auskamp (Oveskamp)	Diepenheim (1601)
2 Schiphorst (Schiphorst)	1 Hogelaar (Hogeler)
3 Sonderhuis (Sunderhues)	2 verdwenen (De Haer)
4 verdwenen (Broechues)	3 verdwenen (Brokkamp)
5 verdwenen (De Loyne)	4 verdwenen (Ther Mat)
6 verdwenen (Ghervelding)	5 Haghuis (Hachhuisz)
7 verdwenen (Alarding)	6 Morshuis (Morshus)
8 verdwenen (Werninck)	7 Bekkedam *
9 verdwenen (De Hoff)	8 Kamphuis (Camphusz)
✕ 10 Elferman (Elverking)	9 Varenbrink (Varenbrinck)
✕ 11 Otman (Otting)	10 Kagelink (Cagelinck)
12 Remerman (Reymerding)	11 Wiedenbroek (Ensinck)
13 Sombekkenhof (Sumbeke)	12 Gesink (Gesinck)
14 Eekman (Ekem)	13 Niehof (Nihoff)
Deurningen	14 verdwenen (Ther Bornt)
1 Kochorst (Cohorst)	15 Het Venne (Dat Fenne)
2 Wieffer (Wiffording)	16 Donkelman (Dunckler)
3 Wennink (Wening)	17 Wezelman (De Wesel)
4 Brinks (Brinchus)	18 Swerink (Swerinck)
5 Wierink (Wering)	19 verdwenen (Hemmelman)
6 verdwenen (Rykering)	20 De Helle *
7 Freersboer (Frederking)	21 De Schelver (Schelve)
8 Wesselsboer (Wesseling)	22 verdwenen (Elverinck)
9 Reinink (Reyning)	23 Wilgeman (Wilgenman)
10 Groothuis (Groethus)	24 Wanink (Waninck)
11 Luttikhuis (Luttichus)	25 Riethorst (De Rethorst)
12 Lindeman (Holinde)	26 Temmink *
13 Holthuis (Holthus)	27 Berendsen
14 Beuvink (Boving)	(Berndt up de Schipbeck)
15 verdwenen (Calewing)	28 Schoman (Coerrinck)
16 Monnink (Moneking)	29 Ravenshorst *
→ 17 Jonkman (Junginck)	
18 Veels (Velthus)	
19 Rorink (Roderding)	
20 verdwenen (Berending)	
	* In 1601 wordt deze naam niet genoemd in het Verpondings-
20	

Schattingsregister 1475 marke Deurningen

Huidige gebouwen

Helaas is rond 1949 de oude boerderij op het erf door brand verwoest.

De huidige boerderij is in 1950 herbouwd.

De oudste gebouwen die we nu nog op het erf aantreffen zijn de grote vee/hooischuur en het voormalige bakhuys/veeschuur.

De overige gebouwen op het erf zijn allen relatief jong.

In 1950 herbouwde boerderij

De herbouwde boerderij is opgetrokken met een baksteen die qua kleur goed aansluit bij het oude naast gelegen bakhuys. Deze boerderij is grotendeels opgebouwd met spouwmuren. De traditionele indeling van stal/deel en voorhuis zijn nog duidelijk aanwezig. Waar in de jaren '50 de koeien en enkele paarden stonden is op de deel nu de kaaswinkel gesitueerd.

Tegenover de boerderij staat de oude veeschuur die vermoedelijk gebouwd is tussen 1850 en 1900.

De gebruikte soort baksteen is duidelijk anders als die van de boerderij en het bakhuys. Deze veeschuur is in de loop der tijd verbouwd en heeft een nieuwe bestemming gekregen die past bij de huidige tijd.

Oude veeschuur op het erf

Het voormalige bakhuys

Naast de boerderij (1950) waar ooit een veel oudere boerderij heeft gestaan vinden we nog een schuur die op erve Kaamps altijd het bakhuys werd genoemd.

De plek van bakhuizen op Twentse erven was ook doorgaans voor of naast het voorhuis van de boerderij.

De oudste bakhuizen in Twente die we kennen waren opgebouwd uit een houten vakwerk constructie met lemen wanden.

De bakhuizen cq. kookhuizen van de periode daarna werden steeds meer geheel uit baksteen opgebouwd. Helaas treffen we geen schoorsteen meer aan op dit gebouw.

De functie van dit soort gebouwen veranderde gaande weg geregeld.

Zo zien we bij dit gebouw zowel een raamopening die bij de functie van bak- kookhuis past als staldeuren in de zijgevel die bij een veeschuur passen.

Bakhuys/ kookhuis naast boerderij

Dit bijgebouw kan mogelijk beide functies hebben gehad.

Dat we hier met een redelijk oud en fraai bewaard gebleven gebouw te maken hebben is te zien aan het metselwerk en voegwerk en de uitvoering van de deur- en raamkozijnen.

Aangetroffen gevels:	steens metselwerk
Metselverband:	kruisverband uitgevoerd
Voegwerk:	Snijvoeg
Steenformaat:	Waalformaat bezand
Houtzwaarte kozijnwerk:	65 x 150
Deuren:	Opgeklampt met staande kraaldelen
Stalramen:	Gietijzer
Kapconstructie:	Gordingkap
Dakbedekking:	Golfplaten (voorheen pannendak)

linker zijgevel met staldeurtjes

Bak- kookhuis met zijraam van bak/kookhuis gedeelte

Entree bakhuys/kookhuis

Hooiluik voorgevel

Geprofileerd deurkozijn rechter zijgevel

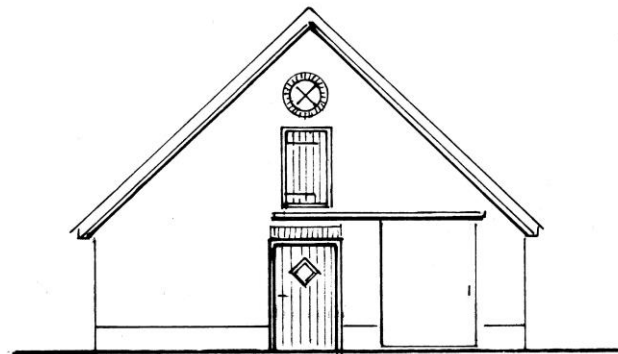
achtergevel

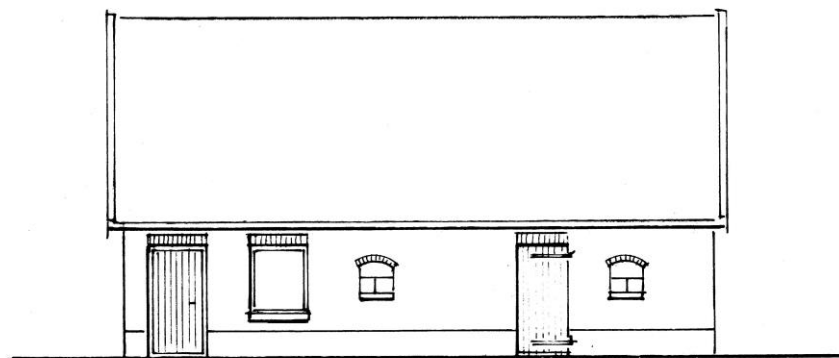
Geprofileerde windveer met gordingklossen

Stalraampje zijgevel

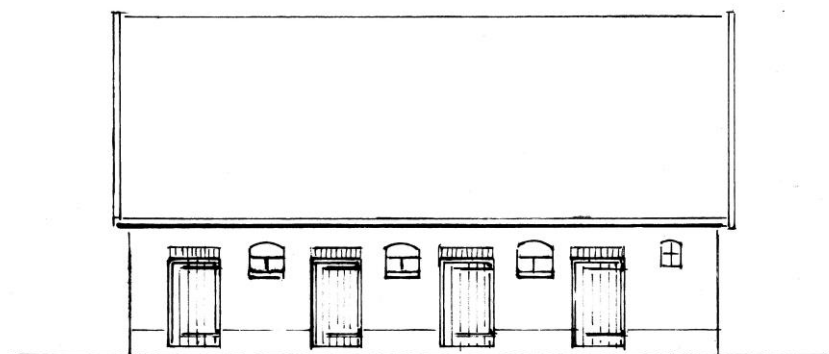

Voorgevel

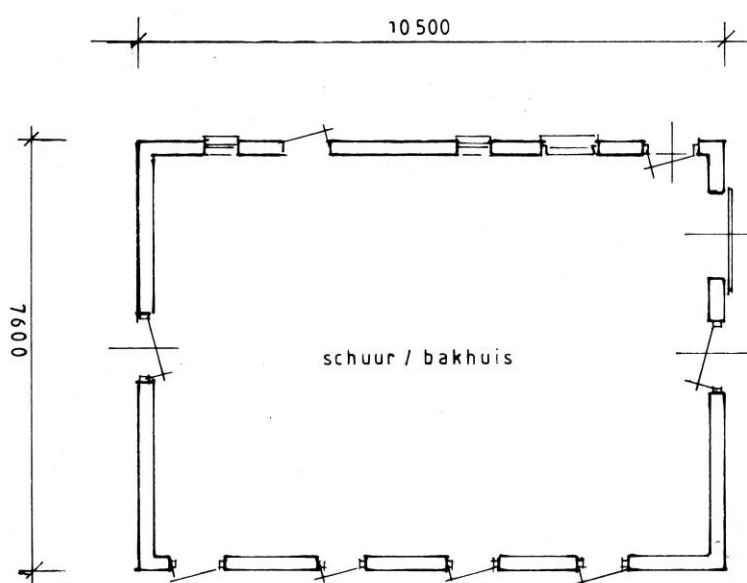

Rechter zijgevel

1:100

Linker zijgevel

Plattegrond

1 : 100

Foto boerderij en bakhuys jaren '60

Gelet op de uitstraling van het voormalige bak/kookhuis als geheel en de detaillering van kozijnen, deuren, ramen, windveer voorzijde, het metselverband en de aanwezige snijvoegen is het aan te nemen dat dit bijgebouw uit de periode van tussen 1850 en 1900 dateert.

Conclusies en aanbevelingen

Samen met de grote veeschuur tegenover de boerderij zijn dit dus de oudst bewaard gebleven gebouwen op dit van oorsprong middeleeuwse erf. Bijgebouwen hebben vaak een onderschikte functie op boerenerven. Ze geven echter een waardevol beeld van de kleinschaligheid en verschillende functies die gebouwen hadden in het verleden. Zo geldt dit zeker ook voor dit voormalige bak/kookhuis op erve Kaamps. Het gebouw is cultuurhistorisch van waarde en van waarde voor het erf met boerderij en bijgebouwen als geheel.

Het verdient dan ook aanbeveling om dit voormalig bak-kookhuis te behouden en te herstellen.

Zo zou het golfplaten dak vervangen moeten worden door een pannendak met rode of zwarte 'Mulden' -pannen.

Tevens zou de topgevel aan de achterzijde weer origineel moeten worden gemaakt zonder damwandprofiel (zie oude foto)

Het zou fraai zijn om de stalraampjes weer zichtbaar te maken en te voorzien van gematteerd glas.

Ook het metselwerk en stucwerk van het trasraam zouden weer moeten worden hersteld.

Philip Heitkamp
Oldenzaal, 28 juli 2016